

Projectplan Waterwet
Realisatie gemaal De Rollen

projectnr. 740
Objectcode KGM301
8 juli 2020

auteur(s)

J. (Julia) Klooker

Opdrachtgever

Waterschap Noorderzijlvest
Postbus 18
9700 AA Groningen

Inhoud

blz.

1	Realisatie gemaal De Rollen	2
1.1	Aanleiding en doel	2
1.2	Ligging plan- en werkgebied.....	2
1.3	Beschrijving van de waterstaatswerken en de werkwijze	4
1.3.1	<i>Huidige situatie</i>	4
1.3.2	<i>Nieuwe situatie</i>	4
1.3.3	<i>Werkwijze</i>	5
1.4	Effecten van het plan en de werkzaamheden.....	8
1.4.1	<i>Watersysteem</i>	8
1.4.2	<i>Waterveiligheid</i>	10
1.4.3	<i>Ecologie</i>	10
1.4.4	<i>Overlast voor de mensen</i>	10
1.5	Legger en beheer en onderhoud	11
1.5.1	<i>Legger</i>	11
1.5.2	<i>Beheer, onderhoud en bediening van objecten</i>	11
1.6	Samenwerking	12
2	Verantwoording.....	13
2.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving.....	13
2.2	Verantwoording van de keuzen in het project	13
2.3	Benodigde vergunningen en meldingen	13
3	Bevoegdheid en gevolgde procedure	14
3.1	Bevoegdheid terzake vaststelling en uitvoering van het plan.....	14
3.2	Procedure	14
4	Rechtsbescherming	15
5	Bijlagen (los toegevoegd):	16
5.1	Bijlage 1: Variantenstudie	16
5.2	Bijlage 2: Waterstaatswerken en werkzaamheden	16
5.3	Bijlage 3: Voorontwerp nieuw gemaal en uitstroombuiker	16
5.4	Bijlage 4: Dwarsprofiel watergang	16
5.5	Bijlage 5: Dwarsprofiel nabij kade Eemskanaal	16
5.6	Bijlage 6: Quick scan Ecologie.....	16
5.7	Bijlage 7: Hydrologische notitie Peilgebied De Rollen.....	16

1 Realisatie gemaal De Rollen

Dit projectplan Waterwet is van toepassing op de realisatie van het nieuwe poldergemaal De Rollen. Het huidige gemaal De Rollen heeft het KGM kenmerk KGM066. Het nieuwe gemaal zal een nieuw KGM nummer krijgen te weten KGM301.

1.1 Aanleiding en doel

Door het verplaatsen van het gemaal richting het woningbouwplan, kan de nieuwbouw gerealiseerd worden en kan het waterschap het waterpeil in het hele peilgebied De Rollen beter beheren.

Tussen Het Damsterdiep en het Eemskanaal en tussen de Bronssluis en de Borgweg ligt de woonwijk 'De Rollen'. Vanaf het bedrijventerrein van Tamoil Wholesale B.V. in oostelijke richting wordt de waterhuishouding geregeld met het gemaal De Rollen (KGM 066), peilgebied De Rollen.

Dit peilgebied is begonnen als een particuliere onderbemaling (eigendom Tamoil Wholesale B.V.). In de loop van de tijd werden er steeds meer woningen gebouwd in het bemalingsgebied, en daar was de onderbemaling niet op berekend. De pomp van Tamoil is toen vervangen door een pomp van het waterschap met een capaciteit van 1 m³/min. Het beheer en onderhoud van de pomp worden verzorgd door het waterschap. Toegang tot het gemaal is alleen mogelijk via het (afgesloten) terrein van Tamoil Wholesale B.V.. Het operationele peil was ingesteld op -1,50 m NAP. De eigenaren van de woonpercelen in het bemalingsgebied hebben bij het waterschap geregeld gemeld dat de afvoer onvoldoende is. Het operationele peil is daarom verlaagd naar - 1,70 m NAP. Hierdoor is de situatie aanzienlijk verbeterd, maar het waterschap wil het huidige gemaal desondanks opheffen omdat het niet voldoet aan de huidige ontwerpnormen en eisen van het waterschap. De pomp is niet eenvoudig bereikbaar voor de beheerder en is niet voorzien van telemetrie. Om de waterafvoer te garanderen is een gemaal op een andere locatie wenselijk welke dan tevens in eigendom en beheer en onderhoud van het waterschap komt.

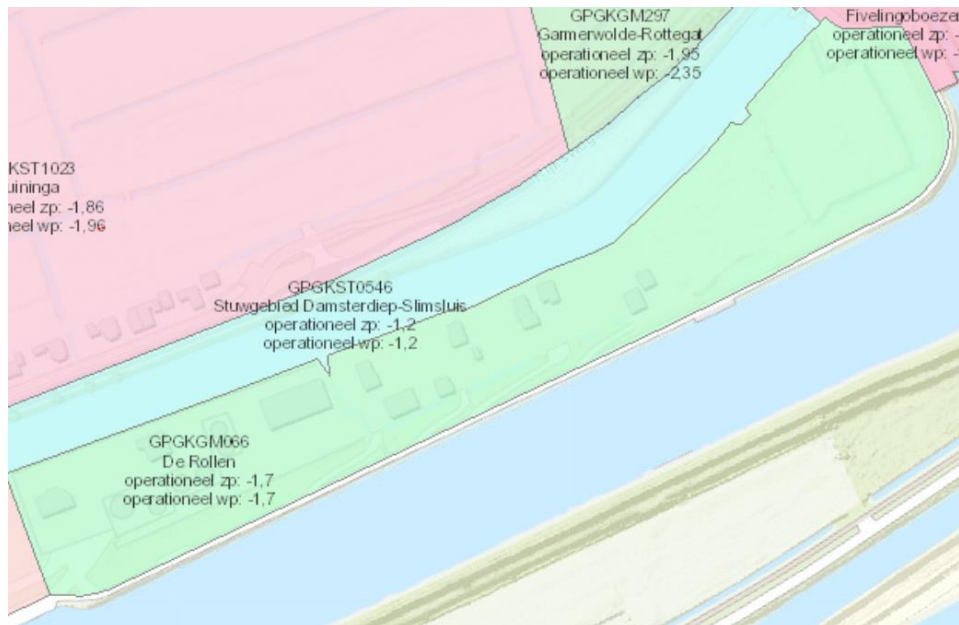
Op het braakliggende terrein tussen de woningen en de Bronssluis worden vier woningen gebouwd. Hiermee wordt er meer verhard oppervlak gecreëerd. Zoals de waterhuishoudkundige situatie thans is, is deze locatie ongeschikt voor woningbouw want het hemelwater kan niet goed worden afgevoerd, mede doordat er geen aansluiting is op het oppervlaktewatersysteem van een gemaal.

Uit de variantenstudie van Arcadis (bijlage 1) kwam als beste keuze naar voren om het gemaal te verplaatsen naar de nieuwbouwlocatie en het oorspronkelijke peilgebied van De Rollen met een aan te leggen duiker te koppelen aan de afwatering van het te bebouwen terrein.

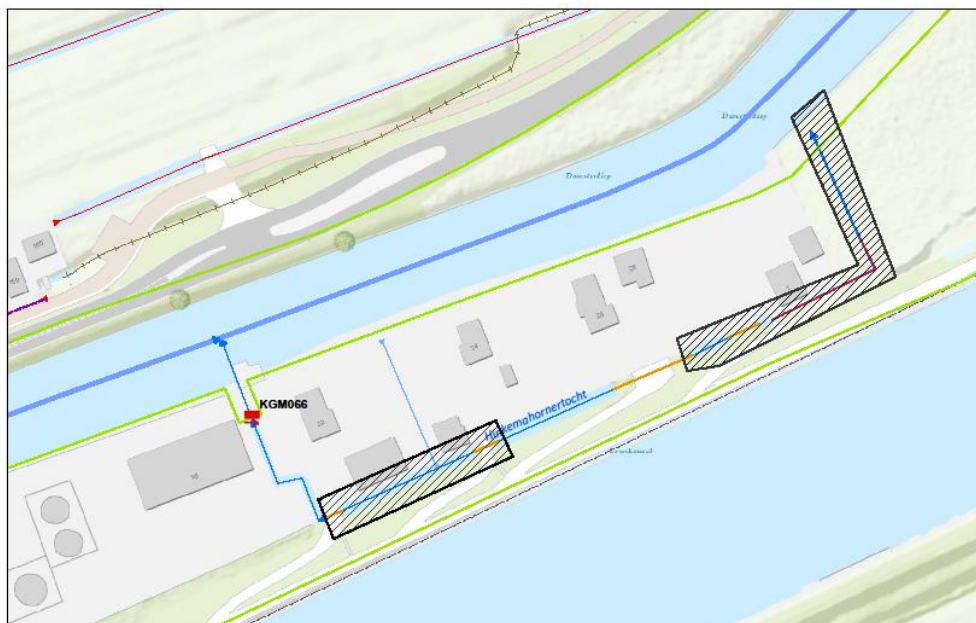
In dit project wordt invulling gegeven aan deze keuze en wordt het watersysteem in peilgebied De Rollen geoptimaliseerd.

1.2 Ligging plan- en werkgebied

Het plangebied bestrijkt het peilgebied De Rollen in de woonwijk De Rollen in de gemeente Groningen (figuur 1).

Figuur 1: Peilgebied De Rollen (groen vlak) bron: Geoweb

Figuur 2 Te vervangen gemaal KGM 066 en werkgebied realisatie nieuw gemaal KGM 301 (gearceerd)

Het huidige te vervangen gemaal – bestaande uit een klokpomp – bevindt zich op het bedrijventerrein van Tamoil Wholesale B.V. (figuur 2). De RD-coördinaten van de locatie zijn: X = 238.733 en Y = 583.881. Het waterschap is eigenaar van de pomp. Na realisatie van het project wordt het gemaal buiten bedrijf gesteld en wordt de klokpomp verwijderd.

Het nieuwe poldergemaal wordt ten noordoosten van het woonhuis Eemskanaal NZ 1 te Garmerwolde aangelegd (bijlage 2). De RD-coördinaten van de locatie zijn: X = 238.897 en Y = 583.962. Het waterschap wordt de eigenaar van het gemaal en zal de benodigde grond overnemen van de huidige eigenaar.

Het werk wordt grotendeels uitgevoerd rondom het nieuwe gemaal en het deel van het nieuwe hoofdwatersysteem ter hoogte van Rollen 28 tot aan de lozing in het Damsterdiep. In dit traject zijn anticiperend op de nieuwbouwplannen in 2019 een watergang gegraven en duikers en een put aangelegd, maar deze objecten moeten grotendeels aangepast worden om te kunnen voldoen aan de eisen aan het toekomstige peilbeheer.

Om het bemalingsgebied optimaal te kunnen laten functioneren, worden bovendien twee meer westelijk gelegen duikers vervangen en lager gepositioneerd en wordt de slootbodem van de daar tussengelegen watergang verlaagd.

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken en de werkwijze

1.3.1 Huidige situatie

Vanaf het bedrijventerrein van Tamoil Wholesale B.V. in oostelijke richting wordt de waterhuishouding geregeld met het gemaal 'De Rollen' (KGM 066) met een capaciteit van 1 m³/min. Het water wordt via de Hinkemahornertocht richting het gemaal gepompt.

De huidige bemaling op het terrein van Tamoil Wholesale B.V. is ingericht in afwachting van de realisatie van een nieuw gemaal. Voor deze tijdelijke situatie heeft het waterschap een klok-pomp ter beschikking gesteld. De pomp loost het water via een slang op het Damsterdiep en is aangesloten op een stroomvoorziening van Tamoil Wholesale B.V.. Het beheer en onderhoud van het huidige gemaal worden weliswaar verzorgd door het waterschap, maar het waterschap heeft geen vrije toegang tot het terrein. De pomp is niet voorzien van telemetrie; als het waterschap een melding krijgt van wateroverlast, gaat de objectbeheerder naar de pomp en activeert de pomp handmatig als dat gewenst is.

1.3.2 Nieuwe situatie

De klokpomp op het terrein van Tamoil Wholesale B.V. wordt ontkoppeld en afgevoerd als het nieuwe gemaal in bedrijf is genomen en gebleken is dat het nieuwe watersysteem naar behoren functioneert.

De nieuwe situatie en de werkzaamheden zijn weergegeven in de bijlagen 2 en 3.

Ten noordoosten van het woonhuis Eemskanaal NZ 1 wordt een nieuw gemaal aangelegd. In bijlage 3 is het voorontwerp van het gemaal en de daarbij aansluitende nieuwe waterstaatswerken voor de af- en aanvoer weergegeven. Het nieuwe gemaal (object 3) betreft een dompelpomp met een capaciteit van 1 m³/min. Het wordt voorzien van een volledig automatisch werkende installatie. Het poldergemaal wordt verbonden met de hoofdpst Aquaview van waterschap Noorderzijvest.

Aan de instroomzijde wordt een handbediend krooshek geplaatst en een 5 m lang stortebed van houten palen en gebroken steen aangelegd. Het gemaal loost het water via een uitstroomduiker (object 2) op het Damsterdiep.

Om ook in periode van watertekort het bemalingsgebied op peil te kunnen houden is een inlaat voorzien (object 10); handbediende dubbelkerende KWT-afsluiter.

Om het gemaal te bereiken, wordt aan de oostzijde van de hoofdwatergang een onderhoudspad aangelegd. Dit pad sluit aan op de toegangsweg naar de woningen die ten oosten van het gemaal worden gerealiseerd.

De objecten die in 2019 zijn gerealiseerd, worden aangepast. De watergang en de duiker die aansluiten op het nieuwe gemaal worden dieper geprofileerd, c.q. geplaatst.

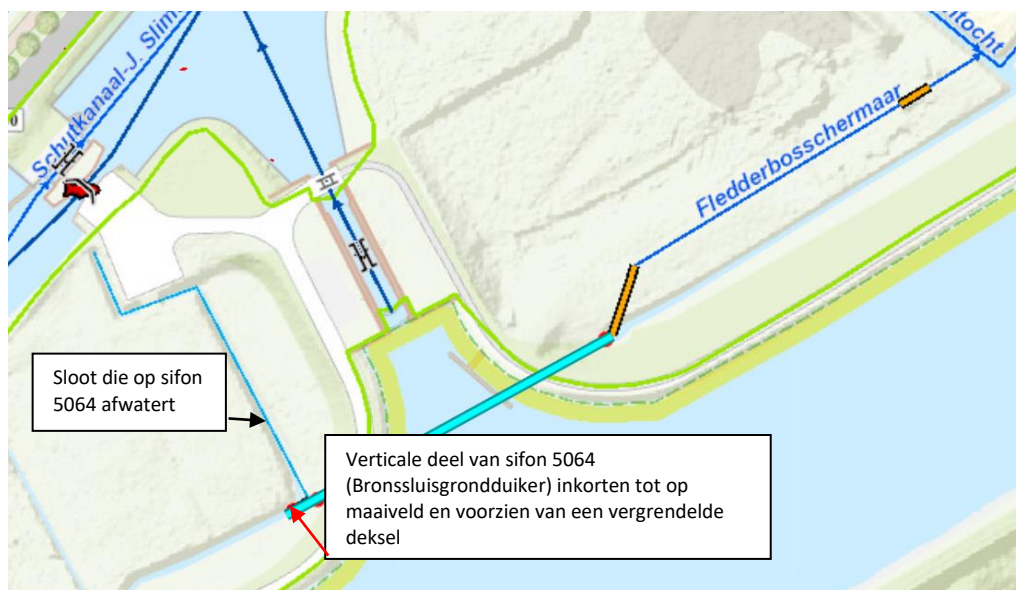
De duikers grenzend aan de woonpercelen Rollen 28 en Eemskanaal NZ 1 liggen te hoog en worden vervangen. Aan de instroomzijde van object 9 – daar waar de duiker op de sloot aansluit - wordt een damwand van onbehandeld hout geplaatst om de kade te verstevigen. Om de kans op dichtslibben van de nieuwe duiker te verkleinen, wordt hier tevens een rooster aangebracht. De bochten in de nieuwe duiker worden zo flauw mogelijk – in de orde van grootte van 135 graden - uitgevoerd, Om eventuele verstoppingen te kunnen verhelpen wordt ter plaatse van één van de bochten ter hoogte van Eemskanaal NZ 1 een put aangebracht.

Om het bemalingsgebied optimaal te kunnen laten functioneren, worden bovendien twee meer westelijk gelegen duikers vervangen en lager gepositioneerd en wordt de slootbodem van de daar tussengelegen watergang verlaagd. Beide duikers liggen nu ca. 20 cm te hoog. Huidige ligging ca -1,80 m NAP, toekomstige ligging -2,00 m NAP (10 cm lucht in de buis). De duikers hebben een diameter van 300 mm en worden vervangen door duikers met een diameter van 400 mm.

De slootbodem tussen de duikers dient te worden verlaagd naar -2.10 m NAP. Daarmee staat 0,40 m water in deze kleine watergang. De bodembreedte is maximaal 0,50 m. Gezien de beperkte ruimte tussen de kade, afritten naar woningen en watergang en percelen is een ruimere opzet van de bodem en taluds niet wenselijk.

In het uiterste oosten van het peilgebied De Rollen ligt een sifon (5064) om het gebied te koppelen aan het peilgebied van gemaal Fledderbosch. Deze sifon is in De Rollen momenteel alleen aan één sloot gekoppeld. Aan het uiteinde in De Rollen is een verticaal T-stuk aangebracht. Deze buis steekt nu circa één meter boven maaiveld uit en is afgesloten met een afneembare deksel. Deze situatie is lastig bij het bewerken van het terrein. Bovendien kan het tot gevaarlijke situaties leiden (er kan iets in de buis vallen of worden gegooid). Daarom wordt de buis ingekort tot op maaiveldhoogte en voorzien van een vergrendelde deksel. Zie figuur 3.

Figuur 3 Werkzaamheden aan sifon 5064 (ter hoogte van rode pijl in lichtblauwe lijn).

1.3.3 Werkwijze

De nieuwe situatie en de werkzaamheden zijn weergegeven in de bijlagen 2 en 3. In deze paragraaf gaan we nader in op de werkwijze.

1.3.3.1 Werk in beschermingszone regionale kering Damsterdiep

De kruin van de kade ligt op circa -0,1 m NAP. De uitstroomduiker (object 2) doorsnijdt de kade van het Damsterdiep op een diepte van -0,8 m NAP, de leiding van de inlaat op een diepte van -2,0 m NAP. De put van het nieuwe gemaal (object 3) wordt op 6 meter afstand van de damwand van het Damsterdiep aangelegd.

Voor de aanleg worden sleuven gegraven conform de richtlijnen voor ontgravingen in waterkeringen:

- De ontgraven grond wordt in de oorspronkelijke laagopbouw teruggebracht. In lagen van maximaal 0,30 m met een minimale verdichting van 94 % van de oorspronkelijke verdichting.
- Indien een tekort aan materialen ontstaat zal de grond worden aangevuld met hetzelfde materiaal van gelijke kwaliteit. Indien niet-grondeigen materialen worden aangetroffen in de ontgraving zoals puin en hout, zullen deze niet weer teruggebracht worden in de sleuf, maar vervangen zoals boven omschreven. Puin en hout zal worden afgevoerd naar een erkende stortplaats.
- Momenteel bestaat de kade ter plaatse van de werkzaamheden uit een zeer slecht ontwikkelde grasmat. Na afloop van de werkzaamheden wordt het werkkerrein ingezaaid met een geschikt grasmengsel

De kruising van de uitstroom- en inlaatduiker en de damwand worden als volgt gerealiseerd (zie ook het voorontwerp, bijlage 3 voor de uitstroming):

- De doorvoering van de uitstroomkoker is boven het waterpeil van het Damsterdiep gesitueerd.
- Maaiveld achter de damwand zal worden aangevuld en afgewerkt zoals hiervoor omschreven. De doorvoeringen van de duikers zullen met een waterdichte oplossing worden uitgevoerd.

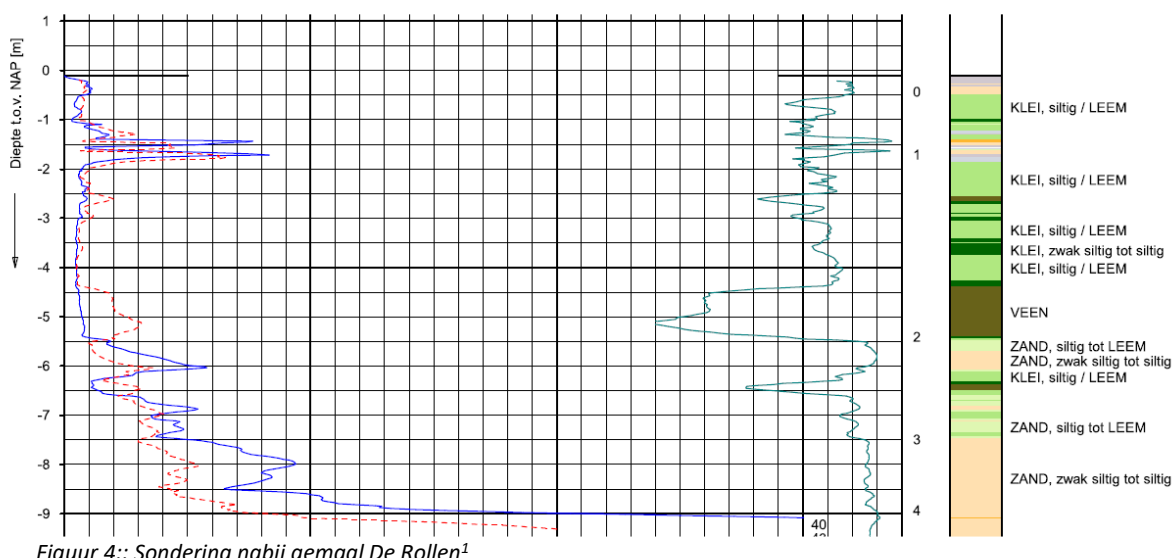
- Door de damwand van het Damsterdiep worden een waterdichte sparringen gemaakt voor de duikers en aan Damsterdiepzijde wordt een afsluiter voor de inlaatbuis geplaatst. Hiermee is voorzien in de dubbelkerendheid van deze voorziening.

Fundering gemaal

In bijlage 3 is te zien dat de afmeting van de put $h \times l \times b$ is: 2,85*3,10*1,40 m is. De onderkant van de betonput ligt op – 3,00 m NAP.

De voor stabiliteit benodigde vaste zandlagen bevinden zich zoals uit onderstaande sonderingen blijkt op ca. - 8,00 m NAP (figuur 4).

Onder de put worden vier houten onbehandelde palen (altijd onder grondwaterstand, geen kans op houtrot) geplaatst. Diameter van de palen is 200 mm. Methode van aanbrengen is drukken, grondverdringend, zonder boren. Met een berekening wordt aangetoond dat de fundering bestand is tegen negatieve kleeft en horizontale gronddruk.

Figuur 4:: Sondering nabij gemaal De Rollen¹

Ten behoeve van de aanleg van de put van het nieuwe gemaal wordt gedurende twee weken een bemalingsinstallatie aangelegd, bestaande uit zes verticale filters tot een diepte van -5.00 m NAP. Hierdoor wordt de grondwaterstand verlaagd zodat de put en het stortebed in den droge aangebracht kunnen worden. De hoeveelheid te onttrekken grondwater is afhankelijk van de weerssituatie ten tijde van het werk, maar zal maximaal 10m³ bedragen, in een periode van in totaal maximaal twee weken.

1.3.3.2 Werk in beschermingszone regionale kering Eemskanaal

Om de huidige primaire watergang van de Hinkemahornertocht met het nieuwe gemaal te verbinden, moet er nabij de kade van het Eemskanaal gegraven worden.

De aan te brengen duiker (object 9) vervangt de duikers 7 en 8 (bijlage 2). Om het watersysteem optimaal te kunnen laten functioneren, wordt de duiker vervangen die te hoog is aangelegd in 2019 (object 7). Tevens wordt een naast gelegen duiker die de waterleiding van Waterbedrijf Groningen kruist verlegd (object 8).

De situatie ter plaatse is weergegeven in figuur 5 en bijlage 5.

¹ Bron: Fugro, 2019. 'Geotechnisch onderzoek Nieuwbouw aan de Eemskanaal Noordzijde te Garmerwolde'. Document Nr: 9019-0920-000

Figuur 5: werkgebied nabij de Eemskanaalkade. De te vervangen (object 7 en 8) en te plaatsen duiker (object 9) zijn grotendeels onder de oprit van Eemskanaal NZ 1 (rode halfverharding) gesitueerd.

Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen een nulopname en inmeting van het terrein plaatsvinden.

De tussenduiker (object 8) ligt te hoog, de diameter is te klein en de stukken zijn niet goed verbonden, waardoor hij snel verstopt. In het traject ligt een onderleider van Waterbedrijf Groningen die met een overkluizing onder deze tussenduiker eindigt bij de afsluiter in het perceel van Rollen 28. Vanwege deze kruising kan de nieuwe – bredere – slootduiker op deze locatie niet op de benodigde diepte gelegd worden. Het tracé wordt daarom verlegd naar een noordelijkere locatie waar de leiding van het waterbedrijf lager ligt. Met het Waterbedrijf Groningen is het volgende afgesproken m.b.t. de positionering van de nieuwe duiker t.o.v. de zinker. De duiker wordt op een diepte van -2.00 m NAP gelegd. Tussen de zinker en onze duiker wordt getracht een ruimte van 0,50 m aan te houden. In het veld zal dit nader worden onderzocht. De tussenduiker (8) wordt verwijderd (ontgravingsdiepte ca. 1.50 m) en de grond wordt aangevuld. Daarna wordt de sleuf gegraven voor het tracé van de vervangende, nieuwe duiker.

Nadat de buis is gelegd, wordt de sleuf laagsgewijs weer aangevuld en per laag verdicht. Tot slot wordt de tuin van de bewoonster van Rollen 28 weer netjes in orde gemaakt.

Het opgraven van de huidige duiker, graven van de nieuwe sleuf, aanbrengen nieuwe duiker en vullen sleuf kan in een dag geschieden.

De sloot tussen de duikers 7 en 8 wordt gedicht.

Duiker 7 is in 2019 geplaatst. Op deze locatie kon de beoogde diepte van – 2.00 m NAP niet op een verantwoorde wijze worden gerealiseerd, mede door de nabijgelegen afvalwaterleiding (buiten werking) en fundering van de dijkwoning.

Om deze redenen wordt de nieuwe verbindende duiker op grotere afstand van de dijkwoning en afvalwaterleiding gerealiseerd (bijlage 5). Voor de nieuwe duiker wordt een sleuf gegraven van 1,5 m breed en circa 2 m diep. Per werkdag wordt een traject gepland van 6 m lengte. Tijdens het graven van de sleuf wordt de stabiliteit beoordeeld, zoals op basis van het wel/niet optreden van uitstromend grondwater. Op het moment dat de situatie als instabiel wordt ervaren, wordt de sleuf direct gedicht en wordt in overleg met de opdrachtgever (waterschap Noorderzijvest) een plan gemaakt. Stabiliteit kan bijvoorbeeld worden verbeterd door het aanbrengen van tijdelijke schotten of drainage. Indien de sleuf stabiel blijkt, wordt op een bodem van zand de buis van 5 meter op de juiste hoogte aangebracht. Om en boven de buis wordt schoon zand aangebracht en verdicht. Vervolgens wordt het vrijgekomen materiaal bij ontgraving weer in de sleuf gedeponneerd. Aan het einde van elke werkdag is de sleuf weer gesloten. Op dag twee, graaft de machine een nieuwe sleuf, in aansluiting op het werk van vorige dag en herhaalt zich het dagproces. In een periode van 5 werkdagen is dit deel van duiker 9 aangebracht.

Duiker 7 wordt met dämmer dichtgeschuimd. Delen die de nieuwe duiker in de weg zitten, worden wel verwijderd. Nadat de duiker is aangebracht zal de oprit van Eemskanaal NZ 1 hersteld worden.

Ook het werk voor de lager te positioneren duikers nabij Tamoil Wholesale B.V. (objecten 11 en 12) wordt gefaseerd uitgevoerd, zodat per werkdag aan één sleuf wordt gewerkt die aan het einde van de werkdag weer wordt gesloten. Nadat de duiker zijn aangebracht worden de opritten hersteld.

1.3.3.3 Grondverzet

Bij het plaatsen van de uitstroom- en inlaatduiker, de put van het gemaal en de omleiding, het verdiepen van de watergang en de aanleg van de bekabelingsgoot komt grond vrij. De samenstelling van de grond is zeer divers met veel bijmenging van puinbrokken. De oprit van Eemskanaal NZ 1 is afgedekt met gebroken steenslag.

Het vrijkomende bodemmateriaal wordt in een tijdelijk depot gezet op eigendom van het waterschap. Hierbij wordt de geldende regelgeving in acht genomen. De grond is niet geschikt voor hergebruik en zal worden gestort na afronding van de werkzaamheden.

1.3.3.4 Stroomvoorziening

Ten behoeve van stroomvoorziening wordt de pomp verbonden aan de elektriciteitsvoorziening van Enexis. De bekabeling wordt aan de oostzijde van de aan het gemaal aansluitende primaire watergang, onder het onderhoudspad, aangebracht door Enexis.

1.3.3.5 Planning

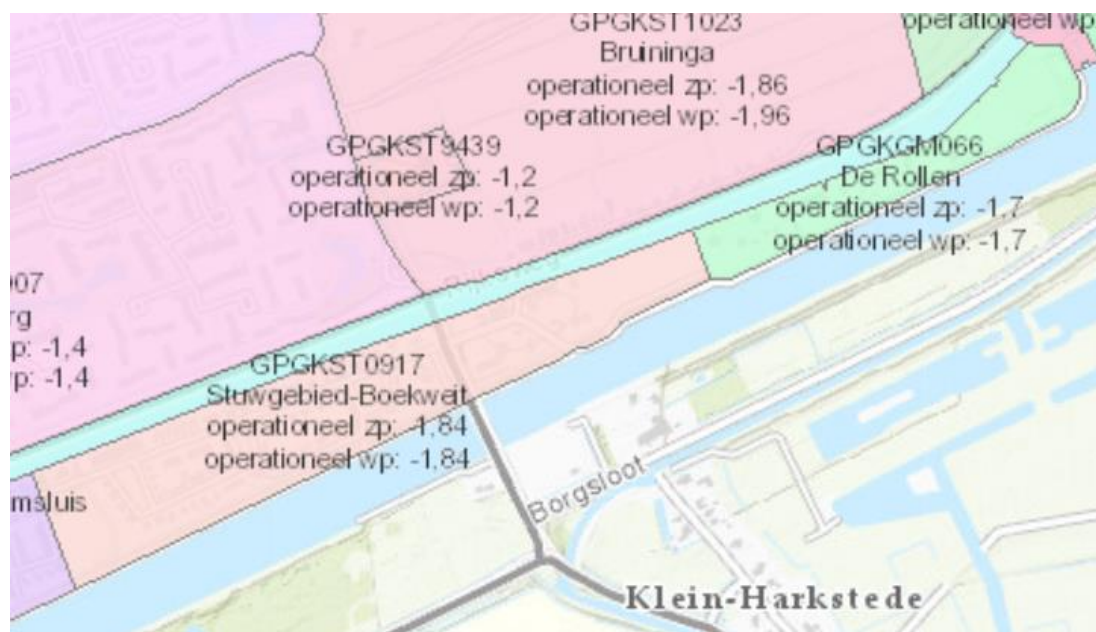
start realisatie	: augustus 2020
realisatie binnen de beschermingszone	: augustus-15 oktober 2020
oplevering	: december 2020
onderhoudstermijn	: 12 maanden

1.4 Effecten van het plan en de werkzaamheden

1.4.1 Watersysteem

Het huidige en nieuwe gemaal liggen in het peilgebied De Rollen. Het westelijke deel van de wijk De Rollen ligt in het stuwgebied Boekweit (figuur 6).

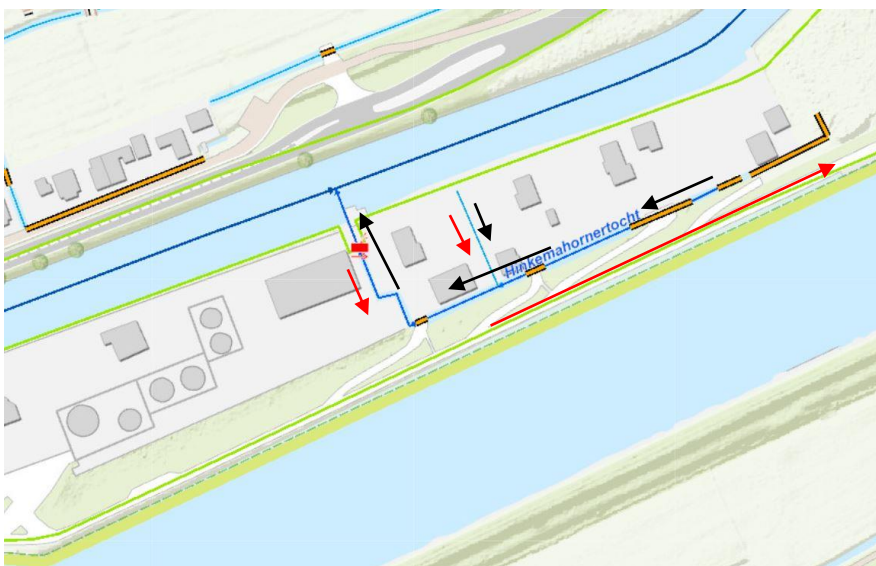
Uit de hydrologische toetsing komt naar voren dat het voorliggende plan voorziet in realisatie van een watersysteem dat voldoet aan de door het waterschap gestelde eisen en normen (bijlage 7).

Figuur 6: Peilgebieden in de woonwijk De Rollen

Het plan heeft effect op de waterhuishouding in peilgebied De Rollen. De polder wordt gevoed door regenwater en kwel vanuit het Eemskanaal. In dit peilgebied geldt een operationeel peil van -1.70 m NAP. Het waterbeheer is in de huidige omstandigheden moeilijk te garanderen, met name doordat de pomp niet is voorzien van telemetrie en doordat de pomp lastig te bereiken is. Bovendien is er geen verbinding tussen het huidige watersysteem en de waterafvoer van de nieuwbouwlocatie. Door het verplaatsen van het gemaal richting het woningbouwplan en de aanpassingen aan het hoofdwatersysteem, kunnen de woningen gerealiseerd worden en lost het waterschap de problemen m.b.t. waterhuishouding in dat gebied op. Na realisatie van het nieuwe gemaal zal de afvoer van het overtollige water stabiel verlopen, met als richtlijn een operationeel peil van -1,70 m NAP. Bovendien kan desgewenst water worden ingelaten. Het operationele peil blijft ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie. Het water wordt nu vanuit het oosten via de Hinkemahornertocht en de verbindende duikers richting het gemaal afgevoerd (figuur 7). Vanuit het gemaal wordt het water vervolgens op het Damsterdiep geloosd. De percelen ten westen het gemaal - het bedrijventerrein – lozen het overtollige oppervlaktewater onder vrij verval.

Figuur 7: richting van de waterafvoer in de oude (zwarte pijl) en nieuwe situatie (rode pijl)

Het water dat zich verzamelt in de Hinkemahornertocht en aansluitende watergangen, zal in de toekomst in oostelijke richting naar het nieuwe gemaal stromen.

Tijdens de werkzaamheden zal de functionaliteit van het huidige gemaal slechts zeer beperkt worden belemmerd. De zone van de werkzaamheden maakt in de huidige situatie grotendeels geen deel uit van het watersysteem van het gemaal, want de meeste te vervangen duikers functioneren nu niet. Het huidige gemaal wordt pas buiten werking gesteld als het nieuwe gemaal in bedrijf is en gebleken is dat het nieuwe watersysteem naar behoren functioneert voor het operationele peil van -1,70 m NAP.

Ten behoeve van de aanleg van de onderbouw van het nieuwe gemaal wordt een bemalingsinstallatie aangelegd om de put droog te houden. De hoeveelheid te onttrekken grondwater is afhankelijk van de weersituatie ten tijde van het werk, maar zal maximaal 10m3 bedragen, in een periode van in totaal maximaal 2 weken.

Voor een onttrekking met zo'n geringe omvang geldt geen meldplicht; het effect op het watersysteem is te verwaarlozen.

1.4.2 Waterveiligheid

De tracés van de omleiding (object 9) en de uitstroming en de inlaat van het gemaal hebben een dubbele bestemming 'wonen' en 'waterstaat-waterkering' en liggen in de beschermingszone van de regionale kering van het Eemskanaal, resp. het Damsterdiep. Het nieuwe gemaal wordt gesitueerd in de beschermingszone van het Damsterdiep.

De kerende hoogte blijft voortdurend gewaarborgd.

Het aanbrengen van de omleiding en de uitstroom- en inlaatduiker betreffen werken met relatief kleine omvang (par 1.3.3). Tijdens de graafwerkzaamheden wordt een protocol met toetsen en beheermaatregelen m.b.t. de stabiliteit van de kering in acht genomen. Het gemaal wordt dusdanig gefundeerd dat de stabiliteit van de kade niet wordt belemmerd.

De werkzaamheden binnen de beschermingszones worden opgepakt in de periode augustus – september; aldaar worden dus geen werkzaamheden uitgevoerd binnen het stormseizoen (1 oktober – 1 april).

De waterkeringen blijven voor het waterschap te allen tijde bereikbaar voor onder andere inspecties of calamiteitenbestrijding.

1.4.3 Ecologie

Ten behoeve van de realisatie van het nieuwe gemaal heeft het waterschap een ecologische quickscan uit laten voeren (E. van der Heijden, 2020) (bijlage 4). Hieruit volgt dat er op eventueel beschermde soorten geen negatieve effecten worden verwacht van het plan en de werkzaamheden – indien uitgevoerd buiten het broedseizoen. Wel geldt de Zorgplicht. Het waterschap stelt de eis dat bij de werkzaamheden de Gedragscode Flora en Fauna wordt nageleefd. Hiermee voldoet het waterschap aan de zorgplicht. Het plan en de werkzaamheden hebben nauwelijks tot geen effect op de aquatische natuur. Het waterpeil in de primaire watergangen wordt niet gewijzigd.

Het waterschap heeft als beleid om gemalen bij nieuwbouw of renovatie te voorzien van visveilige pompen met minimaal 95% schadevrije vispassage. Dit percentage geldt niet alleen voor de pomp maar voor de volledige installatie, waarbij getest is conform testprotocol NEN 8775. Indien 95% schadevrije passage niet mogelijk is, dan wordt gestreefd naar het hoogst mogelijke schadevrije percentage. Voor kleine pompen, pompen met een capaciteit van 1m³/min zoals hier het geval is, is 95% schadevrije passage vrijwel niet haalbaar vanwege de dimensies en het toerental, zoals in het (concept)testprotocol van de NEN aangegeven. Wel wordt dan zo mogelijk gekozen voor een visvriendelijk type pomp.

In peilgebied De Rollen is visvriendelijk waterbeheer geen zwaarwegende eis omdat het peilgebied geen potentieel leefgebied is voor vissen. Het afwaterende gebied is erg klein en vissen kunnen het peilgebied niet tot nauwelijks bereiken; er is geen open verbinding tussen het peilgebied en de stroomgebieden van het Damsterdiep of het Eemskanaal. Vissen die eenmaal in het peilgebied zijn aangeland, kunnen de aangrenzende kanalen hoe dan ook niet via het toekomstige gemaal bereiken, aangezien de diameter van de uitstroomkoker slechts 11 mm bedraagt. Bij het huidige gemaal is er overigens voor vissen ook geen doorgang naar het Damsterdiep.

Vanwege de zeer geringe potentiële waarde van het peilgebied als leefgebied voor vissen, is vispasseerbaarheid niet als eis meegegeven bij de selectie van het pomptype. Wel wordt een viswerende voorziening aangebracht; de pomp wordt dusdanig geprogrammeerd dat hij bij de start kort de verkeerde kant op pompt om daarna de afvoer te starten. Dit geeft een schrik-effect voor mogelijk aanwezige vissen.

1.4.4 Overlast voor de mensen

De sleuven voor de omleiding en de te wijzigen duikers worden gefaseerd gegraven zodat de sleuven niet onbeheerd open blijven liggen. Dit voorkomt dat er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan voor passanten of de toegang tot de woonpercelen onnodig lang wordt belemmerd. Mocht het om onvoorziene redenen toch nodig zijn om de sleuf langer open te houden, dan wordt de sleuf middels linten afgezet.

Opengebrooken opritten en tuinen worden na de werkzaamheden hersteld.

De put van het nieuwe gemaal zal buiten de werktijden worden afgezet met bouwhekken.

De werkzaamheden worden tussen 7.00 en 17.00 uur uitgevoerd op doordeweekse dagen. Het werk heeft geen effect op het gebruik van de doorgaande weg (op de kade). Voor de aanleg van de omleiding wordt een oprit (Eemskanaal NZ 1) opengebrouwen en in een tuin gegraven (Rollen 28). De werkzaamheden worden in nauw overleg met de betreffende gebruikers uitgevoerd.

1.5 Legger en beheer en onderhoud

1.5.1 Legger

Nadat het projectplan onherroepelijk is, zullen de werkzaamheden zo spoedig mogelijk worden uitgevoerd. Zodra de werkzaamheden zijn afgerond vindt een oplevercontrole plaats. De nieuwe werken zullen vervolgens worden opgenomen in het beheerregister van waterschap Noorderzijvest. Vastlegging van de nieuwe situatie zal daarna in de eerstvolgende leggerwijziging worden meegenomen.

1.5.2 Beheer, onderhoud en bediening van objecten

Het waterschap is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gemaal, de duikers en de watergangen in peilgebied De Rollen.

De in dit projectplan beschreven nieuwe situatie is besproken met de afdeling Operationeel Waterbeheer (OWSB) en Beheer (B&O) van waterschap Noorderzijvest en door hen goedgekeurd. Tijdens de overleggen met OWSB en B&O is daarnaast geconcludeerd dat de beheermogelijkheden voor de Hinkemahornertocht en de waterhuishouding in het oostelijke deel van het peilgebied in de huidige situatie niet optimaal zijn, en dat de knelpunten niet allemaal worden opgelost met de maatregelen die in dit projectplan Waterwet zijn beschreven. Een complete optimalisatie van het watersysteem valt buiten de scope van het project. Geconstateerd is dat het voorliggende plan no-regret maatregelen betreft, en dat de verdere optimalisatie van het watersysteem een nieuwe opgave is, die voort kan borduren op de nieuwe situatie.

De huidige bemaling op het terrein van Tamoil Wholesale B.V. is ingericht in afwachting van de realisatie van een nieuw gemaal. De beheerder heeft geen vrije toegang en de kwaliteit van de pomp en duikers is dusdanig dat een betrouwbare peilregulering niet kan worden gegarandeerd.

Het nieuwe gemaal wordt voorzien van een volledig automatisch werkende installatie (par 1.3.2) en in combinatie met de goede staat van onderhoud betekent dit dat de beheerder er op kan vertrouwen dat het gemaal goed functioneert; voorlopig wordt er alleen een investering in het reguliere onderhoud voorzien. Het gemaal en de te verruimen watergang (object 4), die aansluit op het nieuwe gemaal zijn bereikbaar via een maaipad ten oosten van de aansluitende watergang. Vanuit dit maaipad kunnen de watergang worden geschoond en de taluds gemaaid. Aan de instroomzijde van het gemaal wordt een handmatig te bedienen krooshek geplaatst.

Bij de opdrachtverstrekking voor de realisatie geeft het waterschap als eis mee dat uitvoering wordt gegeven aan de Beleidsverklaring Waterschap Noorderzijvest t.a.v. Europese Richtlijnen met CE-markering en de Richtlijnen Arbeidsmiddelen (het zogenaamde 9-stappenplan CE-markering). Het door Asset Management (AM) opstelde Technisch Constructie Dossier (TCD) moet gevuld worden tijdens het ontwerpproces en na de realisatie opgeleverd worden. Dit betekent o.a. dat:

- de kwaliteit van de toe te passen producten en componenten moet voldoen aan of gelijkwaardig zijn aan de kwaliteit van de componenten zoals omschreven in het document: Algemene Uitvoeringsvoorschriften voor Werken, met kenmerk 002AUV001, d.d. april 2017;
- het waterschap in de ontwerpfase toetst of het beheer, onderhoud en bediening op een veilige manier kunnen worden uitgevoerd;
- Bij de oplevering van het werk ook een algemeen beheer- en onderhoudsplan en een objectbedieningsplan voorhanden behoren te zijn. Vervolgens wordt het gemaal opgenomen in onderhoudsbeheerprogramma Ultimo; hieruit volgt een planning van het beheer en onderhoud aan het gemaal. De gebruiksaanwijzing (objectbedieningsplan) wordt opgenomen in Meridian.

1.6 Samenwerking

Het waterschap is opdrachtgever voor de realisatie van het poldergemaal De Rollen. De werkzaamheden zullen door een regionale aannemer worden uitgevoerd (combinatie Macadam/Luttjeboer). Voor de elektriciteitsvoorziening zijn afspraken gemaakt met Enexis. Voor de aanleg van de omleiding (object 9) zijn afspraken gemaakt met het Waterbedrijf Groningen, omdat de omleiding een zinker van het Waterbedrijf kruist (par 1.3.3.).

De werkzaamheden zijn binnen het waterschap besproken met de verantwoordelijken voor het objectbeheer (OWSB); op basis hiervan is het voorontwerp gemaakt zoals omschreven in dit projectplan (par 1.3). In de fase van het definitieve ontwerp worden de werken ook getoetst aan de eisen van het waterschap voor de CE-markering en de veiligheid (RIE-sessie).

Voor de aanleg van de omleiding wordt een oprit (Eemskanaal NZ 1) opengebrouwen en in een tuin gegraven (Rollen 28). De werkzaamheden zijn in nauw overleg met de betreffende gebruikers voorbereid. Voor de aanleg van het gemaal en de watergang is grond aangekocht van derden.

Alle adressen in de wijk De Rollen worden middels een brief geïnformeerd over de werkzaamheden. In de brief staan de contactgegevens van de omgevingsmanager van het waterschap.

2 Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Het werk dient bij te dragen aan de doelstelling van de Waterwet waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste en;
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen;

De nieuwbouw van het poldergemaal De Rollen is gericht op voorkómen dan wel beperken van wateroverlast.

Er worden alleen materialen toegepast die zijn voorzien van certificaten en die voor toepassing in de grondweg en waterbouw geschikt zijn.

Ongewenste gevolgen voor de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem zijn uit te sluiten. Het betreffende watersysteem heeft zowel in de huidige als de nieuwe situatie geen maatschappelijke functie. Derhalve is dit item niet relevant.

2.2 Verantwoording van de keuzen in het project

De primaire aanleiding voor het project zijn de nieuwbouwplannen in woonwijk De Rollen. Uit de variantenstudie van Arcadis (bijlage 1) kwam als beste keuze naar voren om het gemaal te verplaatsen naar de nieuwbouwlocatie en het oorspronkelijke peilgebied met een aan te leggen duiker te koppelen aan de afwatering van het te bebouwen terrein. In dit project wordt het watersysteem ingericht om aan de gemaakte keuze te voldoen.

2.3 Benodigde vergunningen en meldingen

Voor dit plan en deze werkzaamheden dient een projectplan waterwet te worden vastgesteld.

Het waterschap heeft het schetsontwerp van het nieuwe gemaal en de uitstroomvoorziening (objecten 2 en 3) voor een vooroverleg ingediend bij de gemeente Groningen. De gemeente heeft aangegeven dat deze objecten vergunningsvrij geplaatst kunnen worden (brief d.d. 3-12-2019, kenmerk IVO-201974684/020). In de Wet Milieubeheer en in het Besluit M.e.r. wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten die m.e.r. plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten die m.e.r. beoordeling plichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). M.e.r. beoordelingplichtige activiteiten zijn activiteiten waarvoor de beslissing wel of niet de M.e.r. procedure moet worden doorlopen niet bij wet vastligt, maar door het bevoegd gezag (in dit geval waterschap Noorderzijvest) moet worden genomen. Het bevoegd gezag moet bepalen of er sprake is van 'belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu', die het doorlopen van de M.e.r. procedure wenselijk/noodzakelijk maken.

De uit te voeren werkzaamheden vallen niet onder de bijlage C, maar kunnen vallen onder bepaalde activiteiten die genoemd zijn in bijlage D (bv. D 3.2., de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken en/of D 46.3 de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken voor de overbrenging van water tussen stroomgebieden).

Gelet op de aard van de werkzaamheden en de uitkomsten van de ecologische quickscan (rapport Altenburg & Wymenga d.d. 29 januari 2020, bijlage 6), waaruit naar voren komt dat geen nadelige effecten op het milieu te verwachten zijn, kan worden geconcludeerd dat er geen m.e.r hoeft te worden opgesteld.

De hoeveelheid te onttrekken grondwater – voor de aanleg van de onderbouw van het nieuwe gemaal - is afhankelijk van de weerssituatie ten tijde van het werk, maar zal maximaal 10m³ bedragen, in een periode van in totaal maximaal 2 weken.

Voor een onttrekking met zo'n geringe omvang geldt geen meldplicht.

3 Bevoegdheid en gevolgde procedure

3.1 Bevoegdheid terzake vaststelling en uitvoering van het plan

Ingevolge art. 5.4 van de Waterwet geschiedt de aanleg of wijziging van een of meer waterstaatswerken door of vanwege de beheerder in overeenstemming met een daartoe door hem vast te stellen projectplan. De bevoegdheid tot vaststelling van een projectplan berust op grond van het bepaalde in de artikelen 56 Jo. 77 van de Waterschapswet in beginsel bij het Algemeen Bestuur van het waterschap. Het Algemeen Bestuur van het waterschap Noorderzijlvest heeft echter, met gebruikmaking van de delegatiemogelijkheid ex. art. 83 van de Waterschapswet, de bedoelde competentie overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Krachtens het Delegatiebesluit waterschap Noorderzijlvest 2015, gedateerd 2 december 2015, is het Dagelijks Bestuur bevoegd dit projectplan vast te stellen. Aan artikel 84 van de Waterschapswet ontleent het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid om het vastgestelde projectplan uit te voeren.

3.2 Procedure

De wet voorziet niet in een verplichte procedure voor de voorbereiding of vaststelling van dit projectplan. Het wordt aan de inzichten van de beheerder overgelaten om de meest geëigende procedure te kiezen. Het waterschapsbestuur heeft ervoor gekozen om dit projectplan niet voor te bereiden met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De reden hiervan is, dat de impact en uitstraling van het project beperkt is en niet tot substantiële wijziging van de bestaande waterhuishoudkundige situatie leidt. Aan de vaststelling en uitvoering van het projectplan zijn voorts geen grote bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële consequenties verbonden.

4 Rechtsbescherming

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan degene wiens belang rechtstreeks bij het projectplan is betrokken, gedurende een periode van zes weken vanaf de dag na de bekendmaking, tegen dit projectplan een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het waterschap Noorderzijvest, Postbus 18, 9700 AA te Groningen.

Het ondertekende bezwaarschrift dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- een motivering, waarin wordt aangegeven op welke gronden de belanghebbende zich niet met het bestreden besluit kan verenigen.

Een bezwaarschrift wordt door het bestuur uitsluitend in behandeling genomen indien het per gewone of aangetekende brief is ingediend. Voor het instellen van bezwaar heeft het waterschapsbestuur de elektronische weg (e-mail) niet opengesteld.

De indiener van het bezwaarschrift kan in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter. Indien het Dagelijks Bestuur met een dergelijk verzoek kan instemmen, kan het volgen van de reguliere bezwarenprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht achterwege worden gelaten en zendt het Dagelijks Bestuur het bezwaarschrift als beroepschrift onverwijld ter (verdere) behandeling door aan de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Locatie Assen, Postbus 200, 9400 AE te Assen.

Het projectplan treedt in werking met ingang van de dag volgend op die van de bekendmaking. Op grond van artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar of beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan, indien onverwijld spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist, de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Locatie Assen, op verzoek van een belanghebbende een voorlopige voorziening treffen.

Tegen het projectplan moet door de belanghebbende in dat geval wel bezwaar zijn of worden gemaakt, dan wel beroep zijn of worden ingesteld.

5 Bijlagen (los toegevoegd):

- 5.1 Bijlage 1: Variantenstudie**
- 5.2 Bijlage 2: Waterstaatswerken en werkzaamheden**
- 5.3 Bijlage 3: Voorontwerp nieuw gemaal en uitstroomduiker**
- 5.4 Bijlage 4: Dwarsprofiel watergang**
- 5.5 Bijlage 5: Dwarsprofiel nabij kade Eemskanaal**
- 5.6 Bijlage 6: Quick scan Ecologie**
- 5.7 Bijlage 7: Hydrologische notitie Peilgebied De Rollen**